

Izhaja vsak **torek** in **petek** v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tabakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Namskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po 12 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Deželni zbor goriški.

(Izv. poročilo).

V. seja dne 26. aprila ob 5. uri zvečer. Na dnevnem redu je nič manj nego 57 predmetov; toliko jih ni bilo še nikdar, odkar obstoji deželni zbor. — Prisotni so vsi poslanci.

Predsednik sporoči z nekako slovesnostjo vdanostno izjavo, ki ji je o priliki 400 letnice združenja naše poknežene grofovine z deželami Habsburške krone brzojavno poklonil Nj. Veličanstvu, presv. cesarju — in pa na to došlo cesarsko zahvalo.

Poveri se zapisnik poprejšnje seje. Brezkončna vrsta novih peticij se izroči po vsebini ustanovljenim odsekom v razpravo.

Po prestopu na dnevni red utemeljuje poslanec dr. Venuti v zadnji seji stavljen predloga zastran železnice po Soški dolini in pa zastran zboljšanja učiteljskih plač.

Resolucija zaradi železnice sprejme se soglasno; načrt zakona zastran zboljšanja učiteljskih plač pa se izroči pravnemu odseku, da ga pretrese in stavi o njem svoje predloge.

Poslancu dr. Tumaj je podeljena beseda za tri interpelacije. Prva je naslovljena na g. cesar. namestnika v Trstu. — Dotične končne točke se glase tako-le:

1. Ali je Vaši ekscelenci znano žalostno stanje državnih cest v slovenskem delu naše dežele in posebno državne ceste od Gorice do Ajdovščine?

2. Ali je Vaša ekscelenca voljna, ukreniti potrebno, da se ista spravi vsaj v tako stanje, kakor je ista proga od Ajdovščine do Postojne naprej?

3. Ali je Vaša ekscelenca voljna, dati cestnemu oblastvu strog nalog, da v najkrajšem času cestno progo med Gorico in Ajdovščino pregleda ter stavi svoje predloge za zboljšanje in boljše vzdrževanje te ceste? To interpelacijo so podpisali vsi slovenski poslanci.

Druga interpelacija naslovljena na nj. e. g. ministra za poljedelstvo, se glasi v svojih končnih točkah tako-le:

1. Ali pozna nj. e. obupni gospodarski položaj tolminskega in posebno bovškega okraja?

2. Ali ve Nj. e., da obstoj planinskega prebivalstva nima svoje zaslombe edino v živinoreji in da je ta odvisna po vsem od planinske in deloma od gozdne paše?

3. Ali je nj. e. znano prestrogo postopanje e. kr. gozdnih oblasti brez gospodarskega načrta?

L I S T E K.

Gorje — iz strasti.

Ruski: A. Čehov.

— 3 —

Strugar Gregorij Petrov, izdavnica znan kot izvrsten mojster, ali tudi kot najbolj leni mož v vsem halčinskem okraju, je peljal svojo bolno ženo v deželno bolnico. Moral je prevoziti trideset vrst; ali pot je bila strašna; niti državni poštar jej ni bil kos, kaj pa še le tak lenuh, kakoršen je bil strugar Gregorij. Rezki, mrzli veter je pihal uprav v obraz. Kamor koli je pogledal, povsod so se sukali celi oblaki snežink, da se ni moglo niti spoznati: ali gre sneg z neba ali se zemlje. Za snežnim oblakom ni bilo videti niti polja niti telegrafnih hlodov, niti gozda; in ko je udaril na Gregorija posebno močan sunek vetra, tedaj ni bilo videti niti poti ne. Hromotna, slabotna koblica se je jedva pomikala naprej. V svojo moč je porabljala v to, da je dvigala nogi iz globokega snega in je zamahala z glavo. Strugarju se je mudilo. Nemirno se je premikal na bočni strani sanij, in neprestano tolkel konja po hrbtu.

4. Ali je nj. e. voljna, storiti konec takemu škodovanju planinskih živinorejcev?

5. Ali misli nj. e. storiti resnih korakov, da se oblastva loté zajezovanja hudournikov, pogozdovanja bregov, regulacije vodotokov po splošnem načrtu, ki se ima polagoma izvršiti tekom gotove dobe?

6. Ali misli nj. e. do izvršitve takega premišljenega gospodarskega načrta vse nepotrebne škodljive prepovedi in zapovedi podrejenih gozdnih oblastev ustaviti?

7. Ali misli nj. e. ublažiti že naložene globe, oziroma oprostiti prizadete plačila istih, posebno v slučajih, v katerih gre za prepovedi nekaterih delov planinskih pašnikov in planinskih gozdov?

Tudi to interpelacijo so podpisali vsi slovenski poslanci.

Tretja interpelacija namenjena nj. e. gospodu ministru za uk in bogočastje slove tako :

1. Ali je nj. e. znan rezultat posameznih predmetov in razredov tukajšnje gimnazije?

2. Ali je nj. e. poučena, da so nastavljeni na tej gimnaziji profesorji večinoma nemške narodnosti, ki ne poznajo deželnih jezikov in razmer v deželi?

3. Ali je nj. e. voljna uplivati pri nastavljanju proforskih močij tako, da se bode dajala prednost vsposobljenim domačinom in takim, ki so zmogni deželnih jezikov?

4. Ali hoče nj. e. skrbeti za to, da se naša mladina ne bo žalila v narodnem čutu po nastavljenih nemško-narodnih profesorjih?

5. Ali je nj. e. voljna odrediti preiskavo o razmerah na tukajšnji e. kr. gimnaziji in vplivati primernim potom, da se ne stavlja na našo mladino prestroge, skoro nemogoče zahteve.

Podpisani so slov. poslanci razven g. Berbuča.

Vse tri interpelacije se izroča vladnemu zastopniku.

Dr. Tuma stavi na to naslednji, od vseh slov. poslancev podpisani predlog:

V proslavo 70 letnice cesarjeve in štiristoletnega združenja poknežene grofovine Goriške in Gradišanske z avstrijskim cesarstvom, ustanovi se zaklad za podporo obrti v deželi pod imenom:

„Cesarja Franca Jožefa ustanova za pospeševanje obrti“.

V ustanovni zaklad določa se iz deželnega zaloga znesek 40.000 kron nedotakljive glavnice ter pooblašča deželni odbor, da to svoto nabavi, če treba, potom izposojila.

„Ti Matrena, ne jokaj...“ mrmral je. — „Potrpi malo. V bolnico, če Bog da, prideva kmalu... Pavel Ivanič ti da kapljice, ali ti ukaže kri pustiti; ali morebiti bode ugodneje njegovi milosti, da te nadrgne s kakim cvetom (spiritom) — ali tako ali ono... odleže ti ono od boka. Pavel Ivanič že poskrbi. — Malo pokriči, potepta z nogami, ali že poskrbi. To je slaven gospod in prijazen... Takoj, ko se pripeljava tje, takoj skoči iz svoje sobe pa bo začel zlokovati. „Kaj? Kako to?“ zakriči. „Zakaj nisi prišel o pravem času. Ali sem jaz kak pes, da se bom ves dan ukvarjal z vami, vrage? Zakaj nisi prišel jutraj? Ven! Niti tvoje sape nočem tu. Jutri pridi!“ A jaz pa porečem: „Gospod doktor! Pavel Ivanič! Vaše visokoblagorodje!“ — On pa: „No idi, ti čenca, vrag! No!“

Strugar bije po konju in ne glede na starko neprestano mrmra pod nosom:

„Vaše visokoblagorodje! Res je, kakor pred Bogom, lejte tu križ, odšel sem od doma, ko se je jedva danilo. Kje naj bi bil prišel ob času, ako se je Gospod razsrdil in je poslal tak metež? Sami izvolite videti. Še kak boljši konj bi ne bil mogel priti, ali jaz — izvolite videti — nemam konja,

To glavnico uborabiti je v prvi vrsti tako, da se brezobrestno posodi v enakih delih po obeh narodnostih v deželi med denarne zavode, ustanovljene po določenih zakona od 9. aprila 1873, ki se pečajo s pospeševanjem obrti, z namenom, da obrnejo zaupano glavnico v eskomptovanje menjic obrtnikov po obrestni meri, ki ne presega vsakokratne avstro-ogerske banke, ter ob enem obrnejo v isto svrhu toliko svoje obratne glavnice, da iz skupne svote, uporabljene za tako eskomptovanje zavoda po rednem poslovanju, ne naraste večjega dobička nego po 1%.

Ako bi se ustanovljena svota ne mogla tako porabiti, obrniti je isto ali ostanek za brezobrestna posojila manjšim obrtnikom, ki imajo povrniti v rednih obrokih v dobi najdalje v pet letih.

Ustanova je v oskrbovanju deželnega odbora.

Temu se prepušča, da sestavi izvrševalni statut ter nalaga, da vsako leto poroča posebej deželnemu zboru o vspehu ustanove in delovanju deželnega odbora v prid male obrti.

V Gorici, dne 26. aprila 1900.

Dr. H. Tuma, dr. A. Gregorčič, dr. Abram, Anton Muha, Bl. Grča, Ivan Lapanja, Klančič, O. Gabršček, Berbuč, dr. Rojic.

Utemeljevanje tega predloga pride na dnevni red prihodnje seje.

Nadaljevalje dnevni red potrdi zbor obračune in proračune skoro vseh zalogov, kar jih je v deželni upravi. To potrjenje se je izvršilo sumaričnim potom.

Po predlogu deželnega odbora (poročevalec dr. Verzeznassi) se uvrste med okrajne naslednje ceste: a) cesta držeča od Marjana skozi Korono naravnost do Sv. Lovrenca pri Moši; b) cesta držeča od državne v Solkanu skozi Kronberg do državne pri Ajševici; c) cesta držeča od državne v Gabrijli skozi isto občino do okrajne ceste v Rubijah; d) kos ceste, ki od mosta čez Idrijo v Medejli skozi Čopris drži v vas Viško in e) oni kos ceste, ki od Čopriskega trga drži do meje italijanskega kraljestva proti Sv. Ivanu Manzanskemu. Ta zakon se potrdi tudi v zadnjem čitanju.

Dalje poroča dr. Abram o spremembi cestnega zakona v tem zmislu, da se ustanovi za novi sodnijski okraj Kobariski poseben cestni odbor, broječ 7 udov in da se vsled tega število udov cestnega odbora Tolminskega od 9 skrči na sedem.

Tudi ta načrt zakona se odobri v zadnjem čitanju.

ampak to je — sramota!“ In Pavel Ivanič se namršči ter zakriči: „Poznam vas! Vedno najdete kak izgovor! Posebno ti, Gregorij! Poznam te že davno! Kaj ne, da si kakih petkrat pokukal v krčmo!“ A jaz mu porečem: „Vaše visokoblagorodje! Ali sem jaz mari kak hudodelec, ali pagan? Starka izdiha dušo, umira, a jaz da bi hodil po krčmah! Kaj mislite, Bog varuj! Naj bi bile prazne, te krčme!“ Tedaj pa ukaže Pavel Ivanič, naj te neso v bolnico. A jaz predenj na kolena... „Pavel Ivanič! Vaše visokoblagorodje! Zahvaljujem se vam najpokornejši! Oprostite nam neumnikom, siromakom, ne zamerite nam, kmetom! Vi se izvolite vznemirjati, pa mažete svoje nožice v snegu!“ In Pavel Ivanič pogleda tako, kakor bi hotel udariti, pa poreče: „Rajši nego se mečeš pred noge, rajši bi ne lukal žganja, neumnež in miloval ženo. Pretepsti bi te trebalo!“ — „Res tepsti, Pavel Ivanič, Bog me kaznuj, da tepsti. A kako bi se ne klanjal do nog, ko ste vi naši dobrotniki, rodni očetje! Vaše visokoblagorodje! Resnica: lejte, kakor pred Bogom... pljunite mi v oči, če lažem: samo da moja Matrena ozdravi, pa vam naredim vse, ker izvolite, vse za vašo milost! Ustnik, če želite, iz

Po predlogu poslanca Panigai-a se izroči finančnemu odseku v razpravo in poročilo naslednji predlogi deželnega odbora:

1. zaradi podpore 800 kron prof. Henriku Maionici, ravnatelju deželnega muzeja za potovanje na Pariško razstavo;

2. zastran 20 odstotnega prispevka na skupni proračunjeni potrošek 440.000 kron za zgradbo obmejnih cest na Kanalskem;

3. radi podpore 4400 kron za zgradbo ceste od Ročinja do Kambreskega;

4. radi skupne podpore 3600 kron nekatereim občinam za napravo vodovodov;

5. radi podpore 8400 kron za zgradbo ceste po Braniški dolini;

6. radi podpor za uravnavo vodnih tokov med Kobaridom in Tolminom;

7. radi razširjenja poslopja italijanskega oddelka deželne kmetijske šole.

Poročevalec dr. Tuma: Predlog dež. odbora zaradi izbisa zastanega dolga užitinske zadruge na Tolminskem se izroči pravnemu odseku v pretres in poročilo.

Isti poročevalec. Deželni odbor se pooblasti, da stopi za deželni zalog v stalno denarno zvezo po tekočem računu s solidnim denarnim zavodom pod najugodnejšimi pogoji in tako, da znesek zajmov ne bi presegel 200000 kron na leto.

Poročevalec dr. Verzeznassi: Korinskemu cestnemu odboru je izplačati iz deželnega zaloga 78 kron 64 vin. v povrnitev polovice predplačanih stroškov za popravo in vzdrževanje mednarodnega mosta v Bračani.

Poročevalec dr. Abram: Zbor pripoznava umestnost izločitve občin Štjak in Kopriva iz sodnijskega okraja komenskega ter nja pridruženje okraju sežanskemu in naroči dež. odboru, naj priobči ta sklep tržaškemu namestništvu.

Isti poročevalec: Letni prispevek dežele k stroškom za pogozdovanje Krasa povikša se od 1. januarja 1900 naprej na 6000 kron.

Poročevalec dr. Verzeznassi: Kocjanu Delneriju, odslovljenemu učencu ital. oddelka kmetijske šole, se dovoli 200 kron podpore za obiskovanje sirarskega tečaja na kralj. mlekarskem poskuševališču v Lodiju.

Isti poročevalec: Predlog dež. odbora zastran ustanovitve tretje učiteljske moči na vsakem oddelku dež. kmetijske šole — se povrne dež. odboru, da se natančneje dogovori z vis. vlado zaradi dotičnih po-

brezove skorje... pa igralne kroglice in čunje znam strugati kokor ti onstran meje... vse storim za vas! Niti kopejke ne bom računil! V Moskvi bi računil za tak ustnik štiri rublje, a jaz niti kopejke! Doktor se zameje in poreče: „Nu, dobro, dobro!... Samo žal, da ni pijanec!“ Jaz mila starka, umejem, kako je treba govoriti. Ni ga gospoda, da bi se jaz ne znal pogovoriti z njim. Samo daj Bog, da ne zaidem. Viž, ali to mete! Vse oči mi je zabrisalo.“

In strugar je klepetal brez konca in kraja... Mehansko je blebetal z jezikom, da bi le malo zglušil svoje britko čustvo. Besedij je imel mnogo na jeziku, ali še več mislij in vprašanj v glavi. Gorjé je bilo zadelo strugarja mahoma, prav nepričakovano, in zdaj se nikakor ni mogel osvestiti in priti k sebi ter to prav urediti. Dozdaj je živel brezskrbno, v pjanem polsnju; ni poznal niti gorjé niti veselja; ali zdaj je začutil mahoma v duši strašno bol. Ta brezskrbni lenuh in pijanec je prišel zdaj v položaj brižnega (skrbnega), užaljenega človeka, ki je hitel in se celo boril s narodo.

(Dalje pride.)

gojev in potem poda svoj predlog v prihodnjem zasedanju.

Predsednik priporoča načelnikom odsekov, naj skrbé za to, da odseki zaporedoma izpolnijo svojo nalogo, ker bo treba skoro skleniti zasedanje.

Dopisi.

Iz Ribemberga. — Nikdo ni popoln na svetu. Kakor ima posamezni človek svoje gréhe in napake, tako ima svoje pogreške tudi vsaka oblast, vsaki zastop, toraj tudi — naše županstvo in starešinstvo. Toda takih grehov, neredov in pogreškov, kakoršni se mu zdaj v javnosti očitajo, takih pa vendar nima!

Obče je znano, kako silovito se napada in blati ob enem naše županstvo in starešinstvo ter označa kakor da je nekak "kimajoči stroj".

V 45. št. „Soče“ ste zamogli čitati vse to. Z ozirom na to, da se je na te neosnovane napade županstvo opravičilo ter pojasnilo svoje stališče ter povedalo, kako je opravljalo s pridobljenimi podporami, z nadzorovanjem dela ter sploh z občinskimi imetjem itd.; ker nadalje tukajšnje starešinstvo svobodno in prostovoljno postopa in odloča neodvisno v vseh za občino koristnih zadevah, izrekamo s tem omenjenemu listu ter njegovim lažnjivim poročevalcem svoje zaničevanje ter izjavlja gori omenjeno županstvo in starešinstvo glasom svoje današnje seje, da na bodoče morebitne napade ne bode več odgovarjalo.

V Ribembergu, 22. aprila 1900.

Josip Pečenko, Janez Mihel, F. Čermelj, Andrej Krševan.

Iz Stanjela. Minuli so lepi in veseli Velikonočni prazniki, obhajali smo jih zdravi in zadovoljni po stari in lepi navadi. Vse hvale vredno je obnašanje naših občanov in mladine o praznikih, ker pri nas ni videti one nerodnosti in pijančevanja, kakoršno o praznikih žal nahajamo na raznih drugih krajih. Tu vidiš, da vlada med nami duh lepih naukov našega prečastitega gospoda kurata, ki upliva na svoje občane, da znajo spoštovati praznike, kakor je dostojno pravih kristjanov.

Tembolj pa nas je osupnilo, da se je vkljub temu našel neki izgubljenec „Burov“, ki v „Primorcu“ trosi laži in črni častitega kurata, hotel ga onečastiti pred občani in slovensko javnostjo. Toda glede nas in pošteno slovenske javnosti se zelo moti. Ker v naši občini je precej zavednih in poštenih mož, ki niso trgali Bog ve koliko časa hlače po šolskih klopel, ki pa znajo bolje ločiti značaj od značaja in osebo od osebe, kakor izvestni „učenjaki“, katerim so nekatere osebe vse, a prav nič poštene značaja. Mi dobro vemo, koliko hvale smo dolžni našemu častitemu gospodu kuratu za njegov trud, ki ga žrtvuje v korist in čast naše občine. Saj je njegova neumorna skrb, kar je v blagor naše srečje: prenovljenje in olepšanje Božje hiše in župnišča, obnovev raznih drugih naprav je zahvaliti le njegovemu marljivemu trudu in prizadevanju, kakor tudi ni prilike, da bi on sam ne pripomogel z denarjem, ako je potrebno. Zato je naše ljudstvo navdušeno za svojega dobrotnika, čegar dela bodo vzbujala hvaležnost in ponos celo pri zanamcih. Pa prašamo one ljudi, katerim smrdi poštenost bližnjega kakor vragu križ: kdo pa je oni, ki dela za vsakršni napredek pri nas, ki vzbuja ljudstvo v narodnem oziru, ki ga navaja na gospodarski napredek in ki ga krepi v veri in morali? Zdi se nam, da to ni zgubljenec „Burov“, pač pa naš prečastiti gospod kurat. O tem svedoči tudi obče spoštovanje, katero uživa gospod kurat tako pri odraslih, kakor i pri nežni mladini in ljudstvo najbolje ve, komu sme dati svojo ljubezen in spoštovanje.

Sicer se ne čudimo „Primorcu“, kateri iz — slabe vesti onih, ki vanj pisarijo, vidi vse črno na duhovnih, a vse belo na onih, ki bi zaslužili, da se jih imenuje črne, čuditi se je le črni nehvaležnosti ljudij, ki bi brez duhovske podpore niti ne bili to, kar so. Posebno nekoga peče spoštovanje in čast, ki jo uživa gosp. kurat v občini od zadnjih državnozborskih volitev, kajti v dokaz temu je bil enoglasno izvoljen volilnim možem brez vsake agitacije. Mislimo, da bi

izvestni individui bolje storili, da molče, kakor pa ometavati z blatom dobrotnike ljudstva, kajti s tem le pojavljajo belcebuba, ki tiči v njih in ki njihovi olik in ugledu ni v nikako čast. Toliko resnici na ljubo.

Politični razgled.

Lex Koorber.

Načrti jezikovnega zakona, ki ga predloži ministerski predsednik Koorber državnemu zboru meseca majnika, obsega mej drugim te-le točke: delitev jezikovnega ozemlja v tri dele: v češki, nemški in mešani del V nemškem delu n. pr. zamore češka stranka le tedaj vložiti češko vlogo, ako ni zmožna nemščine in nima svojega advokata. Drugače mora vložiti nemško vlogo. Enako velja za Nemce v češkem oddelku. Rešitev čeških ulog zgodi se v nemškem jeziku ob češkem prevodu, izda se pa prevod le na izrecno prošnjo stranke. V civilnih pravnih se vrši obravnavo s pomočjo tolmačev, katere imenuje vlada extra statum. Narodnostna omejitev okrajev se ima izvršiti čim prej. Češki notranji službeni jezik bo dopuščen le na sodiščih prve vrste in to le v čisto čeških okrajih. Za Moravsko veljajo načela popolnoma mešovite uredbe. Na zunanje se bode reševalo v smislu Badenijevih naredeb, v notranjem se bode reševalo zadeve čeških strank v češčini, v ostalem pa v nemščini. Z izdajanjem teh dveh zakonov so razveljavljene vse prejšnje jezikovne naredbe in tudi ministra Stremayra iz leta 1880. — Že v teh dveh točkah je toliko pripomočkov za nemško nadvlado v deželi, da je skoro smešna formalnost, ako se jih uveljavlja zakonitim putem. Saj bodo Nemci našli sredstev potem za izpodirvanje češkega jezika, kakor jih najdemo sedaj. V nemškem okraju ne bode smel nobeden Čeh vlagati vloge v materinem jeziku, a Nemci jih bodo vlagali v češkem delu, kolikor bodo hoteli. To je izzivanje češkega naroda, pa nič drugega in Čehi na to ne bodo smeli molčati.

Car Nikolaj v Moskvi.

Od leta 1849, ko je bil tudi car Nikolaj, seveda I., v Moskvi, se še ni vršil dogodek, da bi bil posetil sveto Moskvo kak ruski car. V zgodovini ruskega naroda je to jako redek dogodek, s katerim v zvezi so bili čisto izvanredni pojavi ruske vnanje politike. Nekateri krogi smatrajo tudi pohod carja Nikolaja III. v Moskvi kakor predigro velikega političnega dogodka svete Rusije in ga spravljajo v dotiko z možnim konfliktom z Anglijo. V prvo je resnično, da je car Nikolaj čutil srčno potrebo, pohiteti v naročje sijajne matuške Moskve, kjer se čuti domacega; ondi je obhajal praznik vstajenja Zveličarjevega po ruskem pravoslavni običaju, poljubivši svoj narod v znamenje enakosti pred Bogom. Bila pa je tudi želja carice, da se seznani z dušo ruskega naroda, ki je najpristniša v starodavni Moskvi. Ruski narod, kateremu je Moskva to, kar je katoličanom Rim, začel je z zadoščenjem, da se carica podaja v Moskvo in se morda nekoliko potolaži glede dejstva, da car Nikolaj III. ni osrečen z — možkim potomstvom.

Bolgarski knez.

Želje prince Koburskega, postati „kralj Bolgarije“, datirajo gotovo že od trenutka njegovega zasedanja bolgarskega prestola. To je pokazal že s krščenjem njegovega prvorojenca na ime — Boris, katero ime je bilo ime zadnjega kralja Bolgarije. Danes so gospodarske razmere v Bolgariji padle pod ničlo in tudi knez sam je bankrot; zato je začel misliti, kako bi se rešil iz ne-prijetne možnosti, da izgubi simpatije pri narodu kakor slab gospodar in dospe zopet do ugleda. Zatekel se je v bogato Rusijo, kjer se pa le bliini prijatelja Rusije, kajti on je skozi in skozi nemškega mišljenja. Oženil bi se za v prvo rad z Veliko knezino Heleno, 18-letno hčerko Velikega kneza Vladimirja, čegar soproga, Marija Pavlovna je rojena nemška princezinja hessenška.

Toda v to svrhu bi moral prestopiti v pravoslavje. Knez bi bil sicer takoj storil ta korak, ker njemu je vera le sredstvo v doseg njegovih sebičnih namenov, toda temu se protivijo njegovi sorodniki v Monakovem v prvi vrsti pa njegova mati, knežinja Klementina Koburska. Zdej je odložil zadevo do po smrti svoje matere, katera mu bode poslej gotovo tako na poti, kakor mu je bila uboga žena, umrla Luiza Bourbonška. Tak je ta Nemec Koburžan.

Buri v Evropi.

Semkaj v Evropo so prišli štirje odposlanci obojih južnoafriških republik, da zaprosijo na evropskih dvorih posredovanja v prilog pomirjenju homatij na transvalskih tleh. Prišli so iz Transvaala Wolverans, prvi predsednik izvršujočega sveta in tajnik Breune, iz Oranje pa notar Fischer, voditelj deputacije in Wessels predsednik ljudskega zastopa. Ako deputacija kaj doseže, je dvoma, dasi je pravi namen poslanstva zaviti baje precej v temo. Vendar se govori, da na nemškem in avstrijskem dvoru ne opravijo ničesar, ker jih nemški cesar sploh ni hotel sprejeti, a avstrijski vnanji minister Goluchowski je baje dejal že naprej, da so Buri sami pričeli vojno, zato morajo sami izvojevati posledice. — No,

vsakdo se boji sezati v vročo afriško žrjavico in menda Rusija sama bode morala izvršiti — človekoljubno nalogo, katere se sramujejo evropski prijatelji angleške krutosti.

Domače in razne vesti.

Imenovanja. Zdravstveni koncipist Nikolaj dr. Baicich je imenovan okrajnim zdravnikom v Lošinju, a zdravstveni koncipist dr. August Gregorič okrajnim zdravnikom za Volosko.

Smrtna kosa. — Znani veleposestnik in v Brdih občepoštovan narodnjak gosp. Franc Obljubek je 23. t. m. umrl v 65. letu svoje starosti.

— S Krasa nam poročajo: Dne 21. t. m. je šel gorjanski župan g. Fr. Štolfa orat na polje. Hkratu se zgrudi mej delom na tla in obleži mrtev. Bil je ob 11¹/₂ dopoldan.

N. p. v. m.

Koncert prvega sedanjega goslarja na svetu. Opozarjamo naše p. n. občinstvo na koncert, katerega priredi jutri v soboto zvečer ob 8. uri v tukajšnjem gledališču 18 letni Jan Kubelik, rodóm Čeh.

Jan Kubelik je danes od prvih kritikov poznan na svetu prvi umetnik na goslih. To priznanje si je pridobil posebno, ko je začelne čase koncertiral v Berlinu, na Ruskem in na Dunaju. Za to pa naj ne zamudi noben prijatelj te krasne umetnosti prilike navziti se milo donečih, strasnó šumceh — zdihujočih, obupnih, pa tudi up budečih zvokov, katere bo izvajal iz strun svojih gosli — Paganini redivirus.

Nadzornik Gabršček in njegovo nadzorstvo. Pišejo nam: Gabršček straši s „flekelci“, tu vam pošljem en tak „corpus delicti“ njegovega hudodelstva, pardon: nadzorstva! na ogled. Ta nadzornik, ki zasluži, da se ga postavi pod nadzorstvo drugih, hoče — nadzorovati druge in se obnaša pri posojilnici kakor kak močeni paša. K nam je poslal vse polno takih „flekelcev“, seveda onim, ki so dali pooblastilo podpisnemu. Ljudstvo, katero zapeljava ta ne-bodigatreba, sem pomiril, da vé, pri čem da je; nađejam se, da ne pojde nobeden v Gabrščekove zanjke, saj ga vsakdo, ki ima razum, pozna naduteža, katerega preganja lastni demon domišljije. Ta človek se skuša kazati, kakor da se mora pred njim tresti vse svet, v resnici se ga pa tako bojimo, kakor njegovega kalamona.

Gabrščekovo strašilo se glasi:

Blagorodni gospod!

Tisti klerikalni nemirneži, ki hočejo prekunciti ves dosedanj red v „Goriški ljudski posojilnici“, so pobirali po deželi med udi in posebno med posojilničnimi dolžniki, pooblastila; da bi ž njimi dosegli svoj nečedni namen. Ude posojilnice so slepili z različnimi lažmi in so jih tudi ujeli na svoje limanice.

Ako ste dali pooblastilo tudi Vi, Vas moram opozoriti na slabe posledke, ako bi se nasprotnikom-spletkarjem posrečil tak namen. Pred vsem Vas opozarjam na moj odgovor, kateri sem dal „Gorici“. Jaz se ne bojim luči in sem se pod članek podpisal; torej odgovarjam pred svetom in pred zakonom za resnico.

Vi ste bili v posojilnici vedno dobro postreženi in nimate uzoeka, da bi šel na roko prekucuhom. — Zato Vas prosim, da prekličete pooblastilo, ako ste ga že dali, in da podpisete pooblastilo nam, ki hočemo, da se ohrani dosedanj lep red.

Pridite do 28. t. m. o priliki k meni v Gorico, da reč uredite, ali pa pošljite mi pooblastilo, da ga oddam pravi osebi, ki bo za Vas glasovala.

S spoštovanjem

A. Gabršček,

nadzornik „Goriške ljudske posojilnice“.

Na tak način dela Gabršček reklamo za-se, v skrbah za svoje nadzorniško mesto. Kar ukaže goriškim Slovincem, naj pridejo k njemu na stanovanje, kakor je svoj čas zaukazoval sicilijanski poslanec — Palizzolo svojim volilem, da so prihajali k njemu v stanovanje, ko je še ležal, kajti tudi Palizzolo je smatral javno delo za nekaj priveden kšeft. Ako je bil Palizzolo tudi kako drugače podoben Gabrščeku, o tem seveda nočejo ničesar v javnost povedati — bogovi.

Ker pa si je mislil, da bi morda „opozorjenje na slabe posledke“ ne zadostovalo tedaj tudi na svojem „flekelcu“ — prosi svoje somišljenike, naj prekličejo pooblastila, ki so jih morda dali „klerikalnim prekucuhom“ in jih zaprisega na kalamon, češ „jaz se ne bojim luči (fijl) in sem se pod članek tudi podpisal“, odgovoren „pred svetom in zakonom“ za resnico.

Gabršček zna, to je res, a njegov „flekelc“ baš kaže, da bi ne bil smel zadnjič v „Soči“ pisati da drugi — sleparijo z nabiranjem pooblastil; kajti tako govorjenje kakoršno je na njegovem „flekelcu“ o „prekucuhih“, „spletkarjih“, „lažeh“, „nasledkih“ in takih „rečeh“ je uprav blizo podobno njegovemu slepenju lahkovernega ljudstva, čegar samorazsodnost stavlja s „flekelcom“ na težko skušnjo.

Naše tiskovne pomote in Gabršček. V 33. št. našega lista se je urinila v notico „Goriška ljudska posojilnica“ in sicer v jutranji izdaji neljuba tiskovna pomota glede provizije v tem smislu, da se glasi 6000 gld. mesto 600 gld. To tiskovno pomoto pa smo popravili koj isti dan v večerni izdaji, o čemer se lahko prepriča vsakdo. Jednaka pomota se nam je vrinila v št. 31. našega lista, ker je stavec napravil iz naših pisanih 15000 gld. tiskanih 1500 gld. In glej! Kako slasno pograbi g. Gabršček po teh naših tiskovnih, dasi popravljenih pomotah, da naše trditve „stvarno pobije“. Toraj smo vendar „Sočo“ v zadevah „ljudske posojilnice“ pripravili v nekako zadrego, tako, da jej ne preostaje proti našim trditvam drugega, nego — argument tiskovne pomote!

Kronjuristi do členov, brbljanje itd. V 48. šte. „Soče“ se piše notice „resnice ne marajo“ čuti visokoužaljenega, ker smo si mi „kronjuristi pri „Gorici“ drznili popraviti pravno pojmovanje dr. Tume glede agitacije posojilničnih uradnikov. Mesto kakega stvarnega odgovora pa je piše švrknil le malo peska v oči javnosti in se dvignil za nebo visoko nad nas, ki ne sežemo dr. Tumi, čegar „preteklost“ (namreč na polju pravoslovja) govori zanj tako jasno, da je odveč vsaka beseda, — do členov.

Mi bi pisca te notice le radi vprašali, zakaj pa si pusti dr. Tuma popravljeni njegove pravne pojme od ljudi, ki ne sežejo njemu niti do členov z svojim brbljanjem? Hier, Jurist dr. Tuma, liegt des Pudels Kern!

Nekaj za smeh. — Kmet, ki je šel pijan domu, je govoril sam seboj, rekoč: „Intriga mora biti, ako mi žena, ko pridem domu, prinese večerjo, zarenčim nad njo, rekši, čemu ta potrata, ali ne veš da sem bil v krčmi? Ako pa ne bo večerje, pa zrohnim nad njo, ker zanemarija svoje dolžnosti, kajti: intriga mora biti!“ — Temu kmetu je prav podobna tista goriška korifeja iz narodno-nerednega tabora, ki je pred nekaj meseci cepal za abstinenco, ko pa je „prišla“ abstinenca, je zopet cepal zoper isto in delal zgago v javnosti zoper zastopnike, s katerimi je skupaj „abstiniral“. — S pijanimi kmeti je res en križ: nikoli jim ni ustreženo, če jim napraviš večerjo, ali če jim je ne napraviš, kajti: intriga mora biti!

Društvo slovenskih katoliških učitelje. — Dne 22. aprila so imele slovenske katoliške učiteljice v Gorici 19. zborovanje pod vodstvom velečastiljivega gospoda Alojzija Kovačiča, mestnega kaplana pri sv. Ignaciju. — Predsednik je govoril o potrebi vere pri učiteljih in navajal vzroke, zakaj ta večkrat peša. — Predsednica je popisala v svojem govoru Leonardo da Vincijevo sliko o zadnji večerji. — Gospica učiteljica E... je deklamovala Šorijjevo „Iz starih časov“. — Peli ste se pesni „O santisima“ in Volaričeva „Divja rožica“. — Določil se je čas in program za društveni koncert v prid nadaljnjemu izobraževanju družtenic. — Predsednica je družtenicam priredila nadaljevalni tečaj v petju, kateri je začel 22. februarja pod vodstvom vrle učiteljice Heme Bagnalaste.

Učiteljski izpiti. — 7. maja t. l. prično izpiti učiteljske sposobnosti za ljudske in meščanske šole v Gorici. Dozdaj se je oglasilo 21 učiteljev in učiteljic.

Železnica Gorica-Trst. — Tukajšnji magistrat naznanja, da leže pri njem razloženi načrti onega dela železniške proge Gorica-Trst, ki se tičejo mestne občine goriške ter da si jih v času 8 dnij lahko ogleda vsakdo in naznani svoje morebitne opazke, katere se vsprejmo na zapisnik. Osem dnevni rok je prišel s 25. t. m.

Špargeljni. Na tukajšnjem trgu je kupčija s špargeljni precej oživela. Tako n. pr. prodalo se je 25. t. m. 18 kvintalov špargljev po povprečni ceni 90 kron kvintal. Vidi se, da ta del našega domačega kmetijskega gospodarstva prav dobro vspeva.

Bralno in pevsko društvo v Dobrovljah naznanja slavnemu občinstvu, da bode imelo v nedeljo dne 29. aprila ob 4. uri popoldne svoj ustanovni občni zbor pri Jožefu Tonon št. 76 po sledečem dnevnem redu: I. Pozdrav začasnega predsednika; II. Prečitanje pravil; III. Upisovanje udov; IV. Volitev odbora (po pravilih); V. Določitev proračuna; VI. Določitev časnikov in knjig; VII. Predlogi in nasveti. K obilni udeležbi aljudno vabi začasni odbor.

Iz Ajdovščine nam pišejo: Po dolgem čakanju zadobila je naša župnija, vsled prerano umrlega g. Dugulina, novega župnika v osebi čast. gosp. Jožefa Cigoja iz Malovšč, službujočega v Jagersčeh. — 23. t. m. proti večeru zbrali so se skoraj vsi župljani pred cerkvijo, kjer so pričakovali novega dušnega pastirja. Malo pred 7 uro naznani pritrkovanje zvonov njegov dohod v novo domačijo, kjer ga na kratko pozdravi prvi podžupan — župan je bil osebno zadržan — ter mu predstavi navzoče občinske odbornike in ključarje; sprejme ga v cerkev in konečno v župnišče. — Novi župnik je bil vidno ginjen. Upamo, da bo v novi službi popolnoma zadovoljen, čeravno ga čaka mnogo težavnega posla, posebno glede šolske mladine —.

Požar. Nocoj po noči je do tal pogorela delalnica „Prvega mizarskega dru-

štva" v Solkanu z vsemi stroji vred. Knjige so vendar le rešili. Delavnica je bila zavarovana pri nekem milanskem zavarovalnem društvu.

Modrost celjskih Nemcev, veljavna tudi na Goriškem. — Celjski mestni urad je v očigled dogodkom 10. avgusta lanskega leta izdal neko spomenico, v kateri stoji tudi nastopni stavek: „Razmere v Celju so vseskozi nezdružive. Javni promet med obema narodnostima, pravni položaj, uprava, obrt in trgovina, s kratka: vse trpi pod temi razmerami. Le narodno sovraštvo postaja velik postaja tako razjarjeno, da bode v kratkem izključeno vsako občevarje med Nemci in Slovenci. Bil bi skrajni čas in zares nujna potreba, da pokličemo mero-dajne oblasti z največjo strogostjo na odgovornost provzročitelje tega pogubnega položaja. Le tem načinom bi se zamoglo narediti konec neprestanemu vznemirjenju, nadlegovanju in hujšanju ljudstva in s tem tudi konec splošnemu razburjenju“. Ta spomenica bi se dala prav lahko prenesti tudi na italijanski jezik in porabiti na Goriškem, kajti za las so si podobne ogorčene izjave naših nasprotnikov tu in tam. Celjski mestni svet z županom Stigerjem na čelu, vidi namreč „provzročitelje pogubnega položaja“ samo v vrstah slovenskih prvoboriteljev za obstanek slovenske narodnosti na spodnje štajerskih tleh, ne vidi pa jih ondi, kjer v resnici so, namreč med onimi nemškimi rabeljmi, ki pripravljajo dan na dan smrt našemu narodu in ki kopljejo grob naši samostojnosti na slovenskih tleh spodnjega Štajerja. Spomenica celjskega mestnega zbora pač jasno in nedvoumno izraža željo, naj bi „merodajne oblasti“ vsakega, ki bi se predznil le ziniti besedico za rešitev našega naroda iz nemških klešč ali ki bi se predznil le majati na kolih nemškega mosta do Adrije, katere postavlja velepruska politika v slovenske zemlje, dale obesiti ali ga vreči v temnice za celo življenje. „Merodajne oblasti“ na Štajerskem bi pa bolje storile, ako položijo prst pravice na nemške razgrajaje, ki, najbrže plačani iz Prusije doli, se drznejo nadlegovati slovensko ljudstvo z germansko neslanostjo in uganjati krutosti, kakor se je to godilo 10. avgusta 1899, v slovenskem mestu Celju. Potem bi bil pač kmalu mir in zdravi odnošaji bi zavladali v deželi. Celjski mestni svet je moral res že zgubiti zadnjo mrvice srama, da je zmožen izdajati take kanibal-sčine, kakor je ta spomenica. Toda kaj pak, abstinenca v deželnem zboru štajerskem jih peče v vest in zdaj bi se radi izvili iz močnika z lažmi in sumničenji. Treba je bilo najprej kupiti nekaj ničvrednih izdajic in jih poslati „v imenu slovenskega prebivalstva“ v štajerski deželni zbor, zdaj pa še skovati to „spomenico“! Upamo pa, da štajerski Prusaki ne vzejo s takimi sleparijami!

Nadvojvodinja Štefanija se je podala z svojim novim možem grofom Lonyavem v Rim, kjer biva v hotelu „Bristol“. Štefanija hoče poprositi sv. Očeta posredovanja pri njenih stariših, ki so od-povedali svoji hčeri vsako naklonjenost radi njene zveze z ogrskim aristokratom.

Bolgarski profesorji in dijaki v Ljubljani. — Dne 23. t. m. je došlo v Ljubljano 30 bolgarskih dijakov in 10 učiteljskih profesorjev, da si ogledajo ljubljanske učiteljske. Vodila sta izletnike ravnatelj Ilija Grigorjev in arhimandrit Zenovi-Petrov. Prišli so iz Kistendjila na makedonski meji. Ljubljanski župan Hribar jim je pri „Lloyd“ nazdravil v znamenju slovanske vzajemnosti.

Slovenska sraka. — V ljubljanskih listih čitamo, da je ondi stopil k protestan-tizmu učenec realke Černe, sin urarja Čer-neta. Njegov profesor je ultra-Prusak Bin-der. Černe je pa seveda slovenska kri. To bode slovenska sraka med nemškimi pavi!

Živalnost v Opatiji. — Letos je, kakor se čuje, izredna živalnost v tem morskem letovišču. Od 24. t. m. pa do 7. t. m. je došlo novih gostov 542, vseh skupaj je zdaj nad 1870. Med njimi je mnogo visokih oseb, kakor kralj in kraljica rumun-ska, vojvoda luksemburški itd.

Protestantizem napreduje. — V Beljak na Koroškem pride protestanski, t. j. luteranski pastor (duhovnik). Piše se za Heinzelmanna. — No, lahko je tudi Hein-zelmännchen, gotovo bode skvaril Nemcem na Koroškem več, nego „popravit“.

Žrtev svojega poklica. — Zdravnik Geoffroy v Rimu je, po trditvi drugih rim-skih zdravnikov, ki so ga močno zavidali zaradi njegove obširne prakse, pripisal ne-kemu bolnemu otroku preveč strupa, tako, da je otroče baje vsled tega umrlo. Zdrav-nik se je imel zaradi tega zagovarjati pred sodnijo. Pa do tega ni prišlo. Vnela se je namreč pred sodnijsko obravnavo med njim in med nekim drugim zdravnikom javna polemika zaradi tega slučaja. Konec te po-lemike je bil namreč ta, da se je Geoffroy izjavil, da hoče on izpiti dvakrat toliko strupa, kakor ga je pripisal otroku, ne da bi mu škodovalo. Stori je to — a mož se je zmotil nad močjo strupa. Koj ko je zavžil tekočino, polotile se ga strašne muke in ne dolgo potem je — umrl v bolnišnici.

Zopet židovski umor. — Poroča se, da je bil v Konitzu v Prusiji na veliki petek t. l. na skrivnosten način umorjen gimna-zijalni učenec 18-letni Winter. Njegovo truplo so našli razkosano in raztreseno v okolici mesta Konitz in posebno pri neki mlakuži. Ljudstvo je bilo takoj uverjeno, da je ta umor učinilo zopet židovsko hu-dodelstvo. Oblasti so prijele nekega žida po imenu Izraelki. Videli so ga na Veliki petek, da je šel iz mesta s polno vrečo, a se vračal brez vreče. Takoj po razkritju so brzojavili v Berlin, od koder je prišel po-licijski večak, ki je izrekel, da je bila iz mladeničevega trupla popolnoma izločena kri, potem odrezana glava in nato razko-sano vse truplo. Prijeli so tudi neko drugo židovsko družino, katere je govorila prej, da Winterja ne čaka dobra usoda. Tako delajo ljudje: kadar se jim ljubi, zakoljejo kakega krščanskega dekleta ali mladeniča, ko pa se jim hoče do živga, se znajo pa lepo izleči iz afeze, če ne drugače, pa z — denarjem.

Dvoboj med častniki. — V Kečke-metu na Ogerskem je bil dne 23. t. m. med ritmijstvom grofom Bissingenom in na-po-ročnikom Bekassijem dvoboj, v katerem je bil Bissingen ustreljen.

Potres v Mostaru. V torek dne 17. t. m. ob 2. popoldan bil je v Mostaru precej močan potres, ki se je ponavljal v trikratnih sunkih. Tretji sunek je bil najhujši, čulo se je dalje ča a zamolklo podzemsko grmenje.

Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju prejelo je kakor že mnogo let zaporedoma tudi letos lep ve-likonočen dar od mariborskih Slovencev. Znani požrtvovalni rodoljub mariborski, g. France Dolenc, trgovec, je mej tamošnjimi Slovenci za revne slovenske visokošolce na Dunaju nabral svoto 251 kron 40 v. — Darovali so: Slava posojilnica v Mariboru 100 K, g. dr. Jernej Glančnik (društveni ustanovnik) 40 K, v. g. Ign. Orožen, stolni prošt itd., g. Martin Žunkovič, c. in kr. stolnik, po 5 K; v. g. Dr. Jož. Pajek, ka-nonik itd., dr. Iv. Mlakar, kanonik, dr. Ant. Medved, c. kr. gimn. prof., Fr. Simončič, stolni kaplan, Blaž Matek, c. kr. prof., Fr. Dolenc, trgovec, po 4 K; v. g. Lovro Herg, stolni dekan, dr. Križanič kanonik, Jos. Zidanšek, prof. bogoslovja, dr. Fr. Kovčič, prof. bo-goslovja po 3 K; v. g. mons. Karol Hri-bovšek, kanonik, Ljud. Hudovernik, stolni vikar, M. Strekelj, stolni vikar, Jak. Pajek, c. in kr. voj. kaplan, Al. Raubenreich, rač. rev. J. Čizek, I. Vreže, kateheta, Al. Matek, prof. bogoslovja, Jak. Kavčič, c. kr. prof., Al. Zver, duh. kaznilnice, Fr. Bohak, kaplan pri sv. Magdaleni, Anton Korošec, prefekt, Fr. Brelih, prof., dalje gg. dr. Janko Bezjak, c. kr. šolski nadzornik, dr. Jos. Pavalej, c. kr. fin. konc., Gabr. Majcen, c. kr. prof., Al. Bahovec, c. kr. poštni ofic., Ivan Koprivnik, c. kr. prof.; Iv. Belč, pot učitelj, J. Košan, c. kr. prof., Dr. Filip Terč, zdravnik, Fr. Mikločič, učitelj v p., I. Majcen, Jos. Melzer, trgovec, Fr. Holasek, trgovec, Fr. Pavlič, c. kr. poštni kontrolor, dr. Fr. Fir-bas, c. kr. notar, (društveni ustanovnik), dr. Fr. Radej, c. k. notar, Jos. Rotner, c. kr. sodni tajnik, dr. S. Hrašovec, c. kr. sodni pristav, dr. Fr. Vovsek, c. kr. dež. sod. svetnik (društ. ustan.), dr. Ivan Glaser, od-vetnik, Al. Rakovec, uradnik južne žel. Jos. Rapoc, posestnik po 2 K; v. d. Ivan Mar-kovšek, 1 K 40 v., v. g. Jakob Hribernik, spiritual, dr. A. Janežič, c. kr. sodni tajnik po 1 K. — Za toliko blagih darov najskre-njejša zahvala! Meseca marca t. l. prejelo je 49 revnik dijakov 495 K v znamkah obe-dinah in v gotovini; prejšnje mesece se je razdelilo 1536 K, vsega skupaj torej 2031 K. — Društveni odbor prosi uljudno za daljina darila, ki jih hvaležno sprejema i. društ. blagajnik: Gosp. dr. Klein Seshun, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju, I. Singerstrasse 7.

Narodno gospodarstvo.

Kaj nam je storiti s polomljenim sadnim drevjem.

(Po žledu oškodovanim Kraševcem v poduk.)

Pivčanom ostane gotovo še dolgo v spominu štirinajsti in petnajsti dan decem-bra prošlega leta in marsikateri sadovnjak na gornjem Krasi občutil bo še dolgo časa posledke teh dveh dni.

V tednu pred tema dnevnoma je bil hud mraz in snega je padlo skoraj več, nego celo zadnje zimo. Naenkrat pa je pri-pihal mokrotni jug in sneg, ki je obsedel na drevju, pričel se je tajati. Po gorkem dnevu nastopila je noč in z nočjo nastopil je mraz z dežjem. Vodne kaplje pričele so na drevju zmrzovati in so napravljale okoli vej, mladik in debela debelo ledeno skorjo, ki je drevje tako obtežila, da se je pričelo lomiti. Saj je bila ta skorja na drobni-h mladikah tudi več centimetrov debela! Kaka teža je tlačila tedaj drevje, mislimo si lahko. Grozno je bilo slišati pokanje drevesnih vej in strah je prešinil človeka, ko je gledal, kako pada druga za drugo proti zemlji.

Največ škode je napravila ta vremen-ska neizgoda okoli St. Petra in Divače.

Sneg, ki pada v tihem in mokrotnem vremenu, vstavi se, kamor prileti. Tudi na drevesnih vejah nabirajo se v vedno večji

množini snežne plahste, ki mnogokrat zado-stujejo, da se veja pod njihovo težo pre-lomi. Posebno če nastopi gorko in mokro vreme, na kar se sneg bolj stisne in spri-me, zveča se pritisk in z njim nevarnost za drevje. Najboljši pripomoček je, če sneg še za časa s koli ali s čim drugim z drevja otresemo.

Težko pa je oprostiti drevje žleda, kateri se drevesnih vej in mladik tako po-prime, da ga ni mogoče drugače odstraniti, nego z dotičnim drevesnim delom* vred. Žled ima navadno več težo nego sneg, ker obdaja vsako, tudi najmanjšo mladiko z de-belo skorjo. Včasih se ne morejo najkrep-kejša drevesa vstavljaljati tolikemu pritisku. Posebno če nastopi k temu še nekoliko vetra, lomi se veja za vejo, deblo za de-blom. Ako se pripegnejo veje na eno stran ali če drevo visi, tedaj se drevo navadno izvije in se poleže na zemljo, kar je včasih ugodno za vrh. Če se niso korenine preveč pokvarile, popravi se škoda na drevesu kmalu, ako spravimo drevo v prejšnji po-ložaj, korenike visoko z zemljo pognemo in damo drevesu krepko oporo.

Sadna drevesa, katere je žled tako poškodoval, da ni več upanja, da bi se ke-daj popolnoma popravila, je najboljšje izko-pati, a na njihovo mesto zasaditi mlado drevje. Če so se pa odlomile samo neka-tere veje, katere drevo lahko pogreša, po-pravi se drevo v kratkem času in če rav-namo z njim pravilno, postane lahko še lepše in rodovitnejše, nego je bilo pred polomom. Kaj nam je storiti z njim?

Ako so se odlomile na drevesu samo nekatere male vejice, ako je škoda le majhna, tedaj ni posebnega dela. So li prelomljene vejice za drevesni vrh neobhodno potrebne in se niso popolnoma od drevesa odtrgale, marveč samo poknile, tako da se oba dela še lahko zacetila, spravimo jih v prejšno lego, jih ovijemo s cunjno ter povežemo z žico, vrvo ali vrbovo šibico. Da bo veja bolj trdna, treba jo je podpreti ali privezati na drugo vejo. Tudi količ, ki se ob poče-nem mestu na oba vejina dela trdno omota ali priveže, mnogokrat zadostuje.

Ako so prelomljene veje nepotrebne, prerežejo ali odžagajo se tam, kjer je upati, da poženo krepko in zdravo mladiko ali pa se popolnoma odstranijo. Če nastane na ta način v drevesnem vrhu nejednakost, pripognejo naj se na prazno mesto sosedne veje in skuša naj se s prikrajšanjem pre-košate strani doseči, da dobi drevo pravo razmerje.

Veje naj se odžagajo tako, da nastane kolikor mogoče majhna rana, katere se prej zaceli. Ne smemo tedaj žagati poševno, marveč navpično na vejo, na kar je rana popolnoma okrogla in ne podolga. Ako se odstrani veja na deblu ali starši veji, naj se ne pušča štora, kateri se posuši ter začne trohneti in je čestokrat vzrok, da postane drevo votlo, ampak naj se odžaga oziroma odreže neposredno ob deblu, toda tako, da nastane tudi tukaj kolikor mogoče majhna rana. Žagati je tedaj navpično na vejo, katere se odstrani, da ostane na de-blu še spodnji vejin nastavek.

Če rana v premeru ne preseže štirih centimetrov in mislimo, da se v treh do štirih letih zaceli, ni treba pri njih drugega dela, nego jo ogladiti z nožem. Ako je pa rana večja, moramo jo najprej ogladiti, a potem namazati z vročim kotranom. Kotran ni zdravilo, kar mnogi mislijo, ampak samo pripomoček, ki varuje les pred mokroto in gnjilobo. Zato naj se namaže z njim samo rana, a ne drevesna koža, katere se pod kotranom zamori. Kotran bi na ta način zaraščo samo oviral. Manjše rane zamažemo lahko tudi z drevesnim voskom, ki je pa bolj drago mazilo.

Ako je drevo močno poškodovano in so se posamezne velike veje odlomile, tedaj bodemo drevo z najboljšim uspehom popolnoma pomladili. V ta namen se nepo-trebne veje odstranijo, a druge prikrajšajo na eno ali dve tretjini. Čim nižje so dre-vesne veje poškodovane, tem bolj jih pri-krajšamo. To delo naj se pa opravlja s po-mislekom, a ne v en dan, kajti veje, ki smo jo odstranili, ne moremo tako zlahka nadomestiti. Posebno moramo paziti, da se vejevje enakomerno razdeli in da bo pri-hodnji vrh lepo in pravilno vzrastel. Dre-vesa pomlajujemo navadno v jeseni, a če to ni mogoče, po zimi. Če opravljamo pa to delo prepozno, v času, ko začne drevo poganjati, se drevo lahko v soku zaduši. Zato je dobro, če pustimo na ostalem delu mladike in majhne vejice, katere prevažajo drevesni sok. Seveda morajo pravilno rasti, drugače jih moramo prikrajšati na dve ali tri očesa.

Ker ne vemo, na katerem mestu po-žene prerazena veja, zato ni potrebno, da ogladimo in pomažemo že prvo leto rano. To delo opravljamo še le prihodnjo jesen, ko vidimo natančno mesto, kje se mora veja prerezati. Pregledati se morajo tedaj še enkrat pomlajena drevesa, na njih naj se odstranijo oni vejini deli, ki so odveč, rane pa naj se ogladijo in namažejo z gorkim kotranom. Če smo si že po zimi svesti za mesto, kjer mora veja pognati, ker se na-haja tam morebiti brstje ali pa mladika, tedaj ogladimo in zamažemo rano že po zimi.

Velike razpokline, kjer se je veja od-krhnila ali odčesnila, treba je, kakor vse druge rane, najprej ogladiti z nožem, a potem zamazati z zmesjo, ki se je naredila iz dveh delov kravjaka in enega dela ilo-vice ali glině. Ta zmes se namaže na rano 1 do 2 cm na visoko, pokrije s cunjno, da bi je dež ne izpral ter poveže s špago ali žico. Obveza naj ostane na rani eno ali dve leti. Ta zmes sicer ne ohrani lesa tako kakor n. pr. kotran, vendar je skoraj edini pripomoček, da se rana hitro zaceli.

Kedar krajšamo veje, paziti je, da ne odtrga odpali del ostalemu spodnje strani ter mu ne navda na ta način velike rane. Zato se odstranijo debele veje kakih 60 cm bolj proti vrhu, a še le potem naj se od-žaga ostali konec na pravem mestu, to pa tako, da se dotično mesto naprej od spodaj nekoliko nažaga in potem od zgoraj gladko prežaga.

Sedaj imamo najboljšo priliko, da drevje, ki je slabo rodilo, precepimo. Cep-ljenje opravljamo lahko do meseca maja. Za stara drevesa je najboljšje cepljenje v razkol in za kožo. Prvi način se opravlja sedaj in do sredine aprila, drugi pa, ko je drevo sočno. Priporočam pa bolj prvi na-čin, ki je bolj gotov in ga tudi vsak kmet razume. Glejmo pa, da cepimo v resnici zlahten sad in ne zopet kake divjačine.

Kraševci! Dasi Vam je poslalo nebo hudo šibo v Vaše sadovnjake, vendar ne obupajte, ampak poprimite se tem temelji-tejše sadjarstva, katero prinaša največ ko-risti izmed vseh kmetijskih strok. Res, da pride tu pa tam kako slabo leto, vendar smo dostikrat tudi sami krivi, ker ne rav-namo s sadnim drevjem tako, kakor bi morali. Delo v sadovnjaku je zelo pičlo, a če se to zanemarimo, gotovo se potem sadno drevje ne bo sponeslo. Tudi je res, da se v dobrih letinah sadje le težko odda, a še to pod ceno, ako se nas pa več združi in svoj pridelek skupno in pravilno upora-bimo ali prodamo, tedaj se sadje v veliki množini prav lahko speča in za dober denar. Čemu bi ne oddajali mi svojega sadja na avstrijska tržišča, ki so vedno polna tujega sadja!? Dokler bodemo pa sadjarstvo tako zanemarjali, kakor dosedaj, gotovo, da ne pridemo nikdar do tega ko-raka! Vzdramimo se tedaj in sadimo sadno drevje, kjerkoli imamo kak prazen kotichek.

„N. G.“

Poslano*).

Izjava.

Ker se je v zadnjem času začelo javno pisati o „neki solkanski firmi J. D.“, katere je po „celnem Goriškem“ zaslula“ in sicer o odprtem kreditu podpisané tvrdke, dovo-ljujem si dati v javnost naslednje pojasnilo:

Res je, da uživam pri sl. Trgovsko-obrtni zadrugi v Gorici odprti kredit v znesku od 20.000 kron, kateri mi pa služi samo za eskomptiranje menjic mojih odjemalcev; to prav za prav nije nikak dolg. Jaz na primer dobim od nekih odjemnikov za moje blago gotovi de-nar, od drugih pa menjice, katere so tudi gotovi denar v času zapada; zapadejo pa tekom 3—6 meseca. Te menjice (rimase) držim jaz navadno v mojem portefeuille-u in v slučaju potrebe gotovega denarja, eskomptiram jih pri sl. Zadrugi. Za primer hočem navesti, da sem v letu 1899. eskomptiral pri sl. Zadrugi okoli 50.000 kron menjic, katere so vse bile do zadnjega novca plačane.

Torej menico mora plačati dotični od-jemnik in jaz sem tukaj samo kot girant (porok), da menjice bodo za gotovo plačane, to pa lahko garantiram, ker vsakega svojega odjemnika dobro poznam, ker ih večkrat osebno obiščem.

Kot garancija za moje menjice služi pri sl. Trgovsko-obrtni zadrugi sledeče:

1. 8 deležev, na katere je vplač. črez 1000 K
2. zavarovalna polica za življenje 6000 „
3. „ „ proti neizg. 10000 „
4. „ „ „ ognju 30000 „

Skupaj 47000 K

Vse to sem vinkuliral in izročil slav. Trgovsko-obrtni zadrugi, da ona hrani in pazi, da se redno plačuje. Zraven tega pa sem še obvezal — kar tudi brez obveze vsaj enkrat v letu napravim, — to je moj inventar, kateri je bil zadnjič sklenjen, ter predstavljen sl. Trgovsko-obrtni zadrugi v pregled 23. februarja 1900., v katerem se razvidi, da je moje čisto premoženje (pasiva odbita) iznašalo kron 36646-06.

Ni torej prav, da se moja firma, ka-tera je pred 10 leti s prav malim kapitalom začela in danes zamore predložiti tako bi-lanco, javno po časopisih vlačiti, ker se s tem škodi njenemu ugledu, med tem, ko me vsi osebno, in tudi iz mojih inseratov v domačih listih dobro poznajo in se gosdodje lahko natančneje informirajo.

Sl. Trgovsko obrtno zadrugo, mi mora vsak hip potrditi resničnost mojega pojasnila.

V Solkanu, 25. aprila 1900.

Ivan Doljak
odlikovani tovarnar pohlštva.

* Za objavo pod to rubriko odgovarja uređ-ništvo le v toliko, kolikor predpisuje zakon.

Dve pošteni, lepo vedeči se,
zdravi in pridni

slovenski ali hrvatski dekli

(lahko tudi sestri), jedna okrog
15 let, bolj za varuhinjo dveh
otrok od 3 in 1 leta, druga ne-
kaj stareja (če mogoče samo-
stojna kuharica). išče proti
dobri plači zdaj tu naha-
jajoča se slovenska uradniška
družina, ki odide sredi majnika
v lepo mesto na Gorenje Šta-
jerskem. Poleg ugodnosti, priučiti
se nemškemu jeziku, mogle bo-
do dotičnice večkrat svoje so-
rodnike obiskati, ker prihaja
cela družina vsako leto na več
tednov na Goriško.

Oglasé naj se le one, ki
imajo **res dobra** službena spr-
ičevala ali (pri začetnicah) enaka
priporočila od domačega gosp.
župnika. — Naslov pove naše
upravišništvo.

Usojani si cenj. p. n. občinstvu v mestu
in na deželi uljudno naznaniti, da sem
odprl v lastni hiši (po starem imenovanu)
gostilno

„Pri Grgarki“,

ulica sv. Antona št. 3.

Točim izvrstna briska in druga do-
mača vina, inam domačo kuhinjo, držim
postelje za prenočišča po jako nizki ceni.

S prošnjo za blagohotno naklonjenost
se prijazno priporočam za obilen obisk udani

Ivan Mizerit

(sin ranjke Grgarke.)

Andrej Čermel

na Kornu št. 10,

priporoča slavnemu občinstvu v
mestu in na deželi svojo trgovino
kolonijalnega blaga, kakor: petrolej,
kavo vseh vrst, riž, olje, sladkor
itd. Na razpolago ima tudi do-
mačo slanino: špeh, salame in to
na drobno in na debelo.

Cena zmerna, postrežba točna.

G. Likar,

Gorica, Semeniška ulica h. št. 10.

Trgovina pisarniških in šol. potrebščin.

Raznovrstno papirnato blago.
Knjige: molitvene, šolske in vpisne.
Tiskovine iz „Narodne tiskarne“ po
enaki ceni. Preskrbuje tisk vizitnic,
računov, kuverte z napisi.

Sprejema v vezanje knjige.

Vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in
črna vina iz vi-
pavskih, furlan-
skih, brislih,

dalmatinskih in
istarskih vino
gradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici
na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih o l
56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Josip Gorjanc

gostilničar

v Attemsovi palači na Kornu

v Gorici,

ima tudi kleve za korye in

vozove.

Razun dobrega črnega in belega

vina ter piva, priporoča vedno

izvrstna jedila, gorka ali mrzla.

Ima ceno prenočišča.

Podpisana priporočata slavnemu ob-
činstvu v Gorici in na deželi svojo novo
urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pi-
jače n. pr.: francoski Cognac, pristni kranj-
ski brinjevec, domači tropinovec, fini rum,
različna vina, gorčice (Senf), Ciril-Meto-
dovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo
v to stroko spadajoče blago. — Postrežba
točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici hiš. št. 1.

v lastni hiši kjer je „Trg. obrt. zadr.“

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici hiš. št. 23,

(v hiši g. dr. Lisjaka)

priporoča čistili duhovščini in slavnemu
občinstvu v mestu in na deželi svojo trgo-
vino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos,
Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr.
Olje: Luca, St. Angelo, Korfu, isterski in
dalmatinski. Petrolej v zaboji Sladkor
razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več
vrst riža. Mljaveče prve in druge vrste,
namreč po 1/2 kila in od 1 funta.

Razpošilja blago na vse kraje. Cena
primerna, postrežba dobra.

Agricol,

patentovan v Avstro-Ogerski in Italiji,

je mehko kalijsko milo razstopljivo
v mrzli vodi, je najuspešnejše sred-
stvo za zatiranje in uničevanje vseh
trtnih mrčesov in ušij, vseh
žuželk na sadnih in drugih dre-
vesih, zelenjadi in cvetlicah

Navodilo za rabo „Agricola“ po-
šilja franko

Tovarna mila F. Fendel & C.o

TRST. - Via Limitanea št. 1 - TRST.

Zastop in zaloga na Goriškem:

pri g. Frideriku Primas v Gorici, Travnik
16 (v dverišču) in na Opčinah pri gosp.
Frideriku Cumar.

Rojaki! Spominjajte se o aki priliki „Šolskega doma“.

Prva kranjska tovarna testenin Žnideršič & Valenčič

v Ilirski Bistrici

priporoča svoje izborne testenine kot makarone, fideline, vrvice in
različne vloge za na juho velespoštovanemu občinstvu

Prvi sijajni uspeh najinih izdelkov je ta, da se ni v našem
okraju v treh letih toliko testenin zavžilo, kot najinih v tem
času kar jih izdelujejo. — Velespoštovana gospodinja! Sezite po
tej jedi, katero pri nas s slastjo še oni zavživajo, ki dosedaj o
testeninah še slišali niso hoteli. Najine testenine vdobe se v
vseh boljših prodajalnicah jestvin; povsem zanesljivo najine pa
so le one, ki se prodajajo v zavojih po 1/2 kg. z najino firmo.

Trgovcem pošiljava cenik zastonj in franko.

Novoporočenci pozor!

Štejem si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem razširil trgo-
vino pohištva v ulici Veturini, glavni vhod v Gosposki ulici.

Anton Breščak

v Gorici, Gosposka ulica št. 14, (blizu lekarne Gironcoli).

V zalogi ima
najelegantnejšo sobno
opravo, na katero se
še posebej opozarja
p. n. občinstvo!

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo za
vsaki stan. Pohištvo je po najmodernejših
slogih, posebno spalne, jedilne in posetne sobe
so po nemškem slogu odlikovanih Črnigo-
jevih delavnic v ulici Ponte nuovo in via
Leoni, katere so lepše in ukusneje izdelane
in ceneje od dunajskih in budapeštanskih
tovarn. Ostalo pohištvo je od prvih mizar-
skih mojstrov. — Sprejema vsa naročila in
izdeluje po izberi obrisa, najceneje in v
najkrajšem času. — Bogata zaloga podob na
platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska
brušena ogledala vsake velikosti. Različno
pohištvo, kakor: toaletne mizice, različna
obešala, preproge za okna itd. Različne sto-
lice iz trsa in celulojda, posebno za jedilne
sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z ži-
mami in platnom na izbero ter razne tapeta-
rije. — Daje se tudi na obroke, bodisi te-
danske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven
Gorice po železnici in parobrodih.

„NARODNA TISKARNA“

v Gorici — ulica Vetturini št. 9 — v Gorici

Preskrbljena je z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem.

Izdeluje vsa dela v najkrajšem času

po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

Tiska brošure, diplome, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, vabila na karton
in na papir, posetnice razne velikosti in oblike z zavitki, zaročnice in poročnice v elegantnih ter
osmrtnice v velikih in manjših oblikah.

„Narodna tiskarna“ tiska „GORICO“ in „NAROD“

„Gorica“

izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah, ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 krone.

„Narod“

izhaja vsako drugo soboto ter velja celoletno 1 krono 60 vinarjev, polletno pa 80 vin.

Kdor naroči 10 iztisov pod enim naslovom dobi 11. po vrhu.

„Narodna tiskarna“ v Gorici ima v zalogi vse tiskovine

Tiskovine za duhovnije, županstva in dr. urade na močnem papirju

(pobotnice za plače učiteljev, duhovnikov, cerkvenih služabnikov itd.)

Pismena naročila tiskovin se izvrše z obratno pošto; vsa druga v najkrajšem času.